

Приватний вищий навчальний заклад
«Фінансово-правовий коледж»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Приймальної комісії
Губанова Т.О.
«07» лютого 2018р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

навчальна дисципліна «Українська мова»

для абітурієнтів

за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст»

Ухвалено на засіданні
Предметної екзаменаційної
комісії з математики
Протокол № 1 від «07» лютого 2018 року

Київ 2018

Пояснювальна записка

Екзаменаційна робота з української мови складається з 19 завдань. Зміст завдань відповідає чинній програмі для загальноосвітніх навчальних закладів та програмі для шкіл, ліцеїв і гімназій. Кожен варіант екзаменаційної роботи складається із завдань 3-х типів, які відрізняються за складністю та формою тестових завдань.

I тип. Завдання з вибором однієї правильної відповіді, що відповідають початковому і середньому рівням навчальних досягнень учнів. Таких завдань 13 (№1 - 13). Для кожного тестового завдання з вибором відповіді подано п'ять варіантів відповідей, із яких тільки одна правильна. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей указана тільки одна літера, якою позначена правильна відповідь. При цьому учень не повинен наводити будь-які міркування, що пояснюють його вибір. Правильне розв'язання кожного завдання оцінюється одним балом. Якщо у бланку відповідей вказана правильна відповідь, то за це завдання нараховується 1 бал, якщо ж вказана учнем відповідь є неправильною, то виконання завдання оцінюється у 0 балів.

II тип. Завдання на встановлення відповідності. Таких завдань 5 (№14 - 18). Виконуючи їх, необхідно встановити відповідність між твердженнями, позначеними цифрами, і твердженнями, позначеними буквами, - скласти логічні пари. Завдання вважаються виконаними правильно, якщо учень правильно встановив логічні пари. За кожну правильно позначену пару учень одержує 1 бал. Максимальна кількість балів за повністю правильно виконане завдання - 4 бали.

III тип. Завдання на розстановку розділових знаків у складному реченні. Таке завдання одне (№19). Виконуючи його, необхідно правильно розставити розділові знаки у поданому реченні. Завдання оцінюється 3 балами, якщо у реченні розставлено усі необхідні знаки; 2 балами - якщо розставлено 2/3 розділових знаків; 1 балом - якщо розставлено 1/3 розділових знаків.

Максимальна кількість балів за завдання №1-19 - 36.

Переведення оцінки у балах в оцінку за 12-ти бальною системою оцінювання навчальних досягнень учнів наведено в таблиці:

Кількість набраних балів	Оцінка за 12-бальною системою	Кількість набраних балів	Оцінка за 12-бальною системою
1-3	1	19-21	7
4-6	2	22-24	8
7-9	3	25-27	9
10-12	4	28-30	10
13-15	5	31-33	11
16-18	6	35-36	12

ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ІЗ БАЗОВОЮ ОСВІТОЮ (9 КЛАСІВ)

На екзамені з української мови вступники повинні показати:

1. Чітке знання теоретичного матеріалу з української мови.
2. Вміння чітко розпізнавати види складних речень.
3. Упевнене володіння основними вміннями та навичками, передбаченими програмою.

Програма з української мови складається з 2-х розділів. У першому з них представлено перелік основних понять української мови, які повинні знати вступники. У другому розділі вказані основні вміння та навички, якими повинні володіти вступники.

I. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

1. Пряма й непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою.

2. Цитата як спосіб передачі чужої мови.

3. Діалог.

4. Розділові знаки при прямій мові й діалозі.

5. Синонімічність різних способів передачі прямої мови. Інтонація речень з прямою мовою, діалогом.

6. Складне речення і його ознаки. Складні речення без сполучників, зі сурядним і підрядним зв'язками.

7. Складносурядне речення, його будова й засоби зв'язку в ньому. Смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

8. Інтонація складносурядного речення. Синонімічність складносурядних речень із різними сполучниками, а також складносурядного речення й простих речень.

9. Складнопідрядне речення, його будова й засоби зв'язку в ньому. Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (способу дії й ступеня порівняльними, місця, часу, причини, наслідковими, мети, умовними, допустовими).

10. Синонімічність сполучникових складних, складнопідрядних і простих речень із відокремленими членами. Інтонація складнопідрядного речення.

11. Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами.

12. Розділові знаки між головною й підрядною частинами складнопідрядного речення.

13. Розділові знаки в складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.

14. Безсполучникове складне речення Сміслові відношення між частинами безсполучникового складного речення.

15. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.

16. Синонімічність сполучникових і безсполучникових складних речень і простих речень. Особливості інтонації складного безсполучникового речення.

17. Текст як одиниця мовлення й продукт мовленнєвої діяльності. Текст і його основні ознаки.

18. Структура тексту. Мікротема й абзац. Ключові слова в тексті й абзаці.

19. Види й засоби міжфразового зв'язку. Актуальне членування у висловлюванні: відоме й нове.

II. ОСНОВНІ ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

АБІТУРІЄНТ ПОВИНЕН:

1. Усвідомлювати поняття «пряма й непряма мова» як способи передачі чужого мовлення.

2. Знаходити речення з прямою й непрямою мовою, з цитатами, репліками діалогу, визначати їх особливості, виражальні можливості.

3. Правильно ставити розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі й обґрунтовувати їх, знаходити і виправляти помилки на вивчені правила.

4. Порівнювати виражальні можливості різних способів передачі прямої мови.

5. Розрізняти структурні відмінності простих і складних речень, складних речень зі сурядним і підрядним зв'язками.

6. Знаходити у тексті складносурядні речення, встановлювати смислові зв'язки між їх частинами.

7. Визначати види складних речень (сполучникові й безсполучникові), засоби зв'язку між частинами речення у складному, межі частин у складному реченні, кількість граматичних основ у ньому; розмежовувати складносурядні речення й прості речення, ускладнені однорідними членами.

8. Правильно ставити розділові знаки між частинами складносурядного речення й обґрунтовувати їх; знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

9. Знаходити у тексті складнопідрядне речення з однією й кількома підрядними частинами.

10. Визначати головну й підрядну частини, види складнопідрядних речень, їх істотні ознаки, межі головної й підрядної частин, кількість частин.

11. Класифікувати складнопідрядні речення за значенням і будовою, засобами зв'язку в них.

12. Розрізняти сполучники й сполучні слова.

13. Правильно ставити коми між частинами складнопідрядного речення й обґрунтовувати їх; знаходити і виправляти помилки на вивчені правила.

14. Конструювати складнопідрядні речення різних видів і вводити їх у тексти різних стилів.

15. Знаходити у тексті безсполучникові складні речення.

16. Визначати основні ознаки, смислові відношення між частинами безсполучникових складних речень.

17. Розмежовувати безсполучникові складні речення й сполучникові (складносурядні й складнопідрядні).

18. Розрізняти види безсполучникових складних речень за характером синтаксичних і смислових зв'язків між простими реченнями.

19. Правильно інтонувати безсполучникові складні речення.

20. Правильно ставити розділові знаки між частинами безсполучникового складного речення й обґрунтовувати їх; знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

21. Знаходити у тексті складне речення з різними видами зв'язку, визначати його основні ознаки й структуру.

22. Аналізувати й зіставляти виражальні можливості складних речень із різними видами зв'язку й синонімічних конструкцій.

23. Усвідомлювати текст, його істотні ознаки й структурні особливості, визначати тему, основну думку тексту, виділяти ключові слова в тексті й тематичне речення в абзаці.

24. Визначати види й засоби міжфразного зв'язку, розподіляти текст на мікротеми, членувати речення у висловлюванні на відоме й нове, розрізняти спільне й відмінне між мікротемою й абзацом.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

1. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Вітру на морі не було...* вибрати

- А коли ми повернулися з екскурсії.
- Б хоча за прогнозом і обіцяли буйного.
- В як і очікуваного кілька днів сонця.
- Г проте клекотав сильний прибій.
- Д штиль радував матерів із дітьми.

2. Перед виділеним сполучником треба поставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Ну хто не грав його і хто не слухав?
- Б Десь коні ржуть і глухо грають сурми.
- В У полі сонце і в селі все залито гарячим сяйвом.
- Г Без слова немає обнови і часу мертвіє відлік.
- Д Вже червоніють помідори і ходить осінь по траві.

3. НЕ ТРЕБА ставити тире між частинами складносурядного речення (розділові знаки пропущено)

- А Чимось зарадиш людині і на душі легко весь день.
- Б Чужих два слова в пісні буде і пісня вся тоді чужа!
- В Озаввся постріл над рікою і на коня схилився козак.
- Г Давно закінчилася злива і хмари розійшлися.
- Д Квітує жито і ячмінь колос викидає.

4. Прочитайте речення.

Чи осінь(1) чи зима(2) чи в зелені діброва(3) весни вітає дні(4) чи літо славить птах, - усе мені шумить хода твоя шовкова (5) а стан твій молодий пливе в моїх очах.

Кому треба поставити на місці всіх цифр, окрім

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

5. Виділене слово є сполучником у реченні
- А Щасливий, *хто* сни має милі.
 - Б *Скільки* голів, стільки й умів.
 - В Виспівує та щебече, *поки* місяць зійде.
 - Г Немає такого дерева, *щоб* на нього птиці не сідали.
 - Д Нещасна нація, *котра* не вміє цінувати свої таланти.
6. Складнопідрядним із підрядною частиною міри і ступеня є речення
- А Стара верба од старості зомліла, забула, що сказав їй водяник.
 - Б За все, що взяв од пирога життя, платити доведеться по рахунку.
 - В Лани зеленого збіжжя, що саме красувалося в той час, дрімали тихої ночі.
 - Г Цвіте липа так буйно й розкішно, що все місто плаває в задумленому мареві.
 - Д Ти ніяк не можеш зрозуміти, що без науки неможливий розвиток суспільства.
7. Складнопідрядним із підрядною порівняльною частиною є речення
- А Згадайте в поспіху вагона, в невідворотності звикань, як рафаелівська Мадонна у вічі дивиться вікам!
 - Б Як без раннього світання день не піде на полях, так без першого навчання до наук закритий шлях.
 - В Очі спостерігали, як подячно зітхає земля, звільнена від бур'янів, глибоко зорана, розпушена.
 - Г З дороги видно було, як вився у низині кривульками глибокий та каламутний Прут.
 - Д Ми держались за руки, підняли догори голови і слухали, як грають у цвіту бджоли.
8. Складне речення з підрядним обставинним місця утвориться, якщо частину *де кує зозуля* вписати замість крапок у реченні
- А У гаю, ..., свято весни вповні.
 - Б Чекай мене біля ставу,
 - В У тих місцях пісні, ..., ліризм посилюється.
 - Г Виглядатиму тебе,
 - Д Вислів ... є двоскладним реченням.
9. Складнопідрядним із підрядною частиною часу є речення
- А Як сьогодні пам'ятаю той день в інституті, коли нам, новоспеченим учителям історії, давали призначення.

Б У нас тільки в березні після хуртовини бувають оті несподівано дивовижні дні, коли природа якимсь одним пристрасно-чародійним завершенням поєднує небо й землю.

В А як вечір срібними човнами пропливе між парами в саду, над твоїми чистими думками зіркою щасливою зійду.

Г Осіннє сонце, що надвечір спромоглося продерти хмари, схилялося над обрієм і сяло своє золотаве насіння у вогку землю.

Д Благословенна будь та вічна мить, коли йому на думку спала така ідея.

10. Між частинами безсполучникового складного речення треба поставити кому в рядку (розділові знаки пропущено)

А Впаде мороз на яблуневий цвіт залишимося без врожаю.

Б Натужно шуміли ялиці потріскували на морозі стовбури.

В І диво дивне сталося із ним совість заговорила.

Г Сумно місяць поглядає в нього братика немає.

Д Прийде осінь у засіках буде хліб золотий.

11. Правильно поставлено розділові знаки в реченні

А «Денисе, відтепер кажи: пройшов Крим, Рим і будапештські труби» — не втримався Хаєцький.

Б «Гриміла наша мінометна і гриміти буде!», — запевнили товариші Васю на прощання.

В Прилетіла ластівочка, стала собі щебетати, господаря викликати: «Вийди, вийди, господарю, подивися на кошару».

Г Котився віночок по полю, просився у женчиків додому — «Возьміте мене, женчики, з собою та занесіть мене до господаря в стодолу».

Д «О Лавріне, ти перемиг мене, — сказав схвильовано Крауз: — Я хотів просити тебе про дочку».

12. Установіть вид підрядності у даному реченні

Відкрій мені таємне джерело, де дерево росте старезне, вузлувате, і покажи, як глибоко вросло у землю моїх пращурів коріння.

А однорідна підрядність

Б неоднорідна підрядність

В послідовна підрядність

Г комбінована підрядність

13. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А Подивився на чисту пелену снігу, а тоді написав пальцем великими літерами: «Судив і присуд виконав я — Григорій Многогрішний. А за що — цей пес сам знає».

Б «Ти, Михайле, — кажу, — хоч би разочок на неї глянув. Бач, як вона до тебе світиться».

В Мама довго мовчить, потім зітхає і каже: «Вона любила твого тата. А ти на нього схожий...»

Г «Цирк? — перепитав Оверко, — Рід наш великий, голови не щитані, крім нас двох, ще троє рід носять».

Д Нема Січі; очерети у Дніпра питають: «Де-то наші діти ділись, де вони гуляють?»

14. Засобом міжфразового зв'язку речень є

Євген Чикаленко, як і багато інших українських патріотів, гідних пошани нащадків, залишається поки що в затінку. Постать ця по-своєму унікальна.

А займенник

Б лексичний повтор

В контекстуальні синоніми

Г однакові часові й видові форми дієслів-присудків

Д сполучник

15. Установіть відповідність.

Вид підрядного речення

Приклад

1. обставинне допустове

А Куди голова задумає, туди ноги понесуть.

2. обставинне умови

Б Що темніша ніч, тим яскравіші в ній маяки.

3. обставинне місця

В Коли терпінню приходиться край, народ мов буря.

4. обставинне міри і ступеня

Г Держімося землі, бо земля держить нас.

Д Не бійся правди, хоч вона гірка.

16. Установіть відповідність.

Характеристика речення

Приклад

1. складносурядне

А Історичні факти лишаються фактами, їх можна

- по-різному пояснювати, але не замовчувати.
2. складнопідрядне **Б** Чорта крути за хвіст, а він радий: довший хвіст виросте.
3. безсполучникове **В** Як добре те, що смерті не боюсь я і не питаю, чи тяжкий мій хрест
4. складне з різними видами зв'язку **Г** Цілу ніч надворі виє хуга, плаче, деренчить в віконнім склі.
- Д** Знов зустріча земля годину літню і дерево пахучо зацвіта.

17. Установіть відповідність (розділові знаки при прямій мові пропущено).

Приклад

Схема речення

1. Ет байдуже озвалася матуся то був не день, то сполох був, та й годі.	А А: «П!»
2. А ясень їй киває в верховітті Найкраща в світі!	Б «П», — а.
3. Це і все. Я йду помститися, Олесю сказала Христя.	В «П, — а, — п».
4. Драбиною її плещи, та добре! кричала Кайдашиха Нехай не збирає яєць на нашому горищі!	Г «П, — а: — П».
	Д «П! — а. — П!»

18. Установіть відповідність (розділові знаки при пропущено).

Розділовий знак

Речення

1. кома	А Чую білі пісні лебедині над озерами пізніми гаснуть.
2. тире	Б Розумний учить дурень повчає.
3. двокрапка	В Так по зимі приходять весни і по грозі сіяє синь
4. крапка з комою	Г Ці святі простори вічні і вічний тут народ живе.
	Д Шелестить пожовкле листя по діброві гуляють хмари сонце спить.

19. Розставте розділові знаки в реченні

Минають роки десятиліття по смерті Довженка а у світі не меншає фестивалів де завжди його поцінують кінематограф світу мав бив же давно заснувати найвищу премію його імені бо по суті усі режисери його учні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

№	Назва	Автор	Клас	Вид-во	Рік вид.	Гриф
<i>Основні підручники та навчальні посібники</i>						
1.	Українська мова (підручник)*	Заболотний В.В., Заболотний О.В.	9	Гене́за	2009	Наказ МОН № 56 від 02.02.2009
2.	Українська мова (підручник)*	Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б.	9	Зодіак-ЕКО	2009	Наказ МОН № 56 від 02.02.2009
3.	Українська мова (підручник)*	Пентиліюк М.І., Гайдаєнко І.В., Ляшкевич А.І., Омельчуку С.А.	9	Освіта	2009	Наказ МОН № 56 від 02.02.2009
4.	Українська мова (підручник)*	Ермоленко С.Я., Сичова В.Т.	9	Грамота	2009	Наказ МОН № 56 від 02.02.2009
<i>Додаткові підручники та навчальні посібники</i>						
5.	Українська мова. Тестові завдання для перевірки навчальних досягнень учнів	Домарецька Г.А., Шевченко Є.Ф.	5-9	Навчальна книга - Богдан	2011	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-373 від 29.06.2010
6.	Українська мова. Довідник. Завдання в тестовій формі	Куриліна О.В., Овчиннікова І.І., Земляна Г.І.	5-11	Абетка	2011	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-225 від 11.04.11
7.	Український правопис. Практикум	Дудка О.О., Шевелева Л.А.	5-11	Гімназія	2011	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-308 від 17.05.2011
8.	Українська мова. Комплексний довідник	Дудка О.О., Шевелева Л.А.	5-11	Гімназія	2011	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-183 від 30.03.2011
9.	Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. ч. I	Авраменко О.М.	5-11	Грамота	2011	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-420 від 23.06.2011
10.	Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. ч. II	Авраменко О.М.	5-11	Грамота	2011	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-422 від 23.06.2011
11.	Українська мова. Довідник. 1500 завдань у тестовій	Авраменко О.М.	5-11	Грамота	2010	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-368 від 29.06.2010

	формі					
12.	Українська мова. Довідник. 1500 завдань у тестовій формі	Авраменко О.М.	5-11	Грамота	2010	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-368 від 29.06.2010
13.	Довідник з української мови. 5- 11 класи	Тележкіна О.О.	5-11	Ранок	2010	Лист ПТЗО №1.4/18-Г-718 від 19.10.2010
14.	Шкільний довідник з української мови	Мілянєвський Е.	5-11	Астон	2010	Лист ПТЗО № 1.4/18-Г-408 від 19.10.2009
15.	Українська мова. Довідник для абітурієнтів та школярів	Дияк О.В., Прудка В.М.	5-11	Літера ЛТД	2010	Лист ПТЗО № 1.4/18-Г-357 від 29.06.2010
16.	Сучасний український правопис. Практичний довідник	укладач Попко О.Г.	5-11	Весна	2011	Лист ПТЗО № 1.4/18-2515 від 20.10.2008
17.	Практикум з правопису з української мови	Омельчук О.А.	5-11	Грамота	2009	Лист ПТЗО № 1.4/18-2178 від 11.06.2009